

گزارش تحلیلی

روند تغییرات فصلی پنج متغیر عمده اقتصادی با تأکید بر رشد اقتصادی

"فصل بهار سال ۱۳۹۶"

مرکز آمار ایران

معاونت اقتصادی و محاسبات ملی

مهر ماه ۱۳۹۶

مرکز آمار ایران

بسمه تعالی

در گزارش حاضر پس از ارائه متغیرهای عمده کلان اقتصادی از جمله رشد اقتصادی، اشتغال و بیکاری، مصرف خانوار، نرخ تورم و ضریب جینی، به تحلیل این متغیرها و روابط متقابل آنها با یکدیگر پرداخته شده است.

مرکز آمار ایران

بخش اول

رشد اقتصادی و تجارت خارجی

مرکز آمار ایران

رشد محصول ناخالص داخلی (GDP) یا همان رشد اقتصادی در مرکز آمار ایران از دو روش تولید و هزینه محاسبه می‌شود. در روش تولید، مبنای محاسبه‌ی GDP مجموع ارزش افزوده‌های بخش‌های مختلف اقتصادی است در روش هزینه، GDP از مجموع اجزای تقاضای نهایی به دست می‌آید. نتایج محاسبات نرخ رشد اقتصادی برای سال‌های ۱۳۹۰-۹۵ و سه ماهه اول ۱۳۹۶ در جداول ۱ الی ۴ آورده شده است.

جدول ۱- رشد محصول ناخالص داخلی و ارزش افزوده رشته فعالیت‌های عمده اقتصادی به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰ (درصد)

شرح	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۵	تابستان ۱۳۹۵	پاییز ۱۳۹۵	زمستان ۱۳۹۵	۱۳۹۶	بهار ۱۳۹۶
گروه کشاورزی	۳,۰	۲,۸	۴,۷	۴,۰	۳,۳	۱۰,۷	۰,۷	۳,۱	۰,۵	-	۳,۱
گروه صنعت	-۱۷,۳	-۵,۲	۵,۷	-۱,۵	۱۷,۶	۱۳,۳	۱۸,۸	۲۰,۱	۱۸,۱	-	۴,۹
استخراج نفت و گاز طبیعی	-۳۰,۳	-۴,۷	۰,۳	-۰,۶	۳۵,۰	۲۷,۹	۴۱,۶	۴۳,۴	۲۸,۵	-	۴,۷
سایر معادن	۱۶,۲	۱,۵	۱۴,۶	-۳,۳	-۲,۵	-۶,۴	-۳,۶	-۲,۸	۳,۱	-	۴,۲
صنعت	-۴,۵	-۹,۰	۱۳,۳	-۰,۳	۶,۵	۲,۷	۵,۰	۶,۵	۱۱,۷	-	۵,۸
تأمین آب، برق و گاز طبیعی	-۸,۳	۸,۵	۱۰,۶	-۰,۲	۲۰,۱	۲۰,۳	۱۴,۲	۲۸,۹	۱۶,۷	-	۲,۳
ساختمان	-۱۲,۶	-۸,۲	-۱۱,۰	-۱۳,۲	-۱۱,۳	-۱۵,۱	-۳,۸	-۳۰,۶	۴,۰	-	۷,۱
گروه خدمات	۳,۱	۳,۸	۱,۸	-۰,۴	۵,۸	-۰,۹	۳,۳	۵,۷	۱۵,۷	-	۸,۳
عمده و خرده فروشی، هتل و رستوران	-۲,۵	۰,۳	۳,۷	-۰,۶	۵,۳	-۸,۰	۴,۰	۱۰,۶	۱۶,۲	-	۸,۸
حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات	۱,۶	۰,۲	۱۱,۹	-۶,۷	۹,۴	۴,۳	۹,۵	۱۱,۰	۱۲,۶	-	۸,۰
واسطه‌گری‌های مالی	-۶,۱	۳,۳	-۱۱,۴	-۳۱,۰	۳۹,۱	-۲۵,۰	۲۱,۷	۳۴,۹	۱۴۸,۷	-	۳۲,۲
مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار	۱۸,۵	۹,۶	-۴,۵	۴,۳	۴,۷	۳,۱	۰,۰	۰,۷	۱۶,۲	-	۸,۴
امور عمومی، آموزش، بهداشت و مددکاری	-۲,۷	۲,۲	۳,۰	۴,۴	۱,۳	۱,۵	۰,۴	۰,۷	۲,۶	-	۵,۷
سایر خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی	۲,۲	۱۷,۸	۱۷,۳	۴,۴	۲,۹	۱۱,۳	۲,۲	۰,۵	-۲,۵	-	۱,۵
محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	-۷,۴	-۰,۷	۳,۶	-۰,۳	۱۱,۰	۵,۸	۹,۸	۱۱,۹	۱۶,۳	-	۶,۵
محصول ناخالص داخلی بدون نفت (به قیمت بازار)	-۰,۴	۰,۲	۴,۲	-۰,۲	۶,۳	۱,۱	۴,۰	۶,۲	۱۳,۸	-	۷,۰

جدول ۲- رشد محصول ناخالص داخلی فصلی کشور به تفکیک اجزای هزینه نهائی به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰

(درصد)

شرح	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۵	تابستان ۱۳۹۵	پاییز ۱۳۹۵	زمستان ۱۳۹۵	۱۳۹۶	بهار ۱۳۹۶
هزینه مصرف نهایی خصوصی	-۳,۰	۲,۰	-۲,۱	۲,۵	۳,۴	۱,۴	۲,۸	۱,۶	۷,۵	-	۶,۹
هزینه مصرف نهایی دولت	-۱۱,۴	۳۵,۵	-۱۸,۴	۵,۱	۳,۵	۳,۵	۳,۵	۳,۵	۳,۵	-	۶,۵
تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	-۲۷,۰	-۱۰,۲	۳,۸	-۹,۳	-۵,۸	-۱۱,۰	-۲,۶	-۱۵,۶	۶,۲	-	۷,۱
تشکیل سرمایه در ماشین آلات	-۳۷,۸	-۱۹,۲	۳۶,۹	-۳,۸	۱,۳	-۵,۹	-۱,۰	۴,۰	۸,۵	-	۶,۹
تشکیل سرمایه در ساختمان	-۱۹,۶	-۵,۴	-۱۱,۴	-۱۳,۲	-۱۱,۳	-۱۵,۵	-۳,۸	-۳۰,۵	۴,۳	-	۷,۳
خالص صادرات کالاها و خدمات	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
صادرات کالا و خدمات	-۲۳,۱	۷,۷	۷,۸	۱۴,۰	۶۰,۷	۵۷,۶	۶۴,۲	۸۳,۰	۴۲,۳	-	-۱,۶
واردات کالا و خدمات	-۱۳,۷	-۳,۸	-۱۲,۱	-۱۵,۵	۳,۴	۵,۴	۷,۸	۱۲,۰	-۹,۹	-	۲۰,۱
محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	-۷,۴	-۰,۷	۳,۶	-۰,۳	۱۱,۰	۵,۸	۹,۸	۱۱,۹	۱۶,۳	-	۶,۵

جدول ۳- سهم در رشد رشته فعالیت‌های عمده اقتصادی به تفکیک اجزای روش تولید

شرح	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۶
۱- گروه کشاورزی	۰,۲	۰,۲	۰,۳	۰,۲	۰,۲	۰,۵	۰,۲
۲- گروه صنعت	-۸,۷	-۲,۳	۲,۵	-۰,۷	۷,۷	۵,۸	۲,۳
استخراج نفت و گاز طبیعی	-۷,۱	-۰,۸	۰,۰	-۰,۱	۵,۷	۴,۹	۱,۰
سایر معادن	۰,۱	۰,۰	۰,۱	۰,۰	۰,۰	-۰,۱	۰,۰
صنعت	-۰,۸	-۱,۶	۲,۱	-۰,۱	۱,۱	۰,۵	۱,۰
تأمین آب، برق و گاز طبیعی	-۰,۴	۰,۴	۰,۶	۰,۰	۱,۱	۱,۰	۰,۱
ساختمان	-۰,۶	-۰,۳	-۰,۴	-۰,۴	-۰,۳	-۰,۴	۰,۲
۳- گروه خدمات	۱,۳	۱,۸	۰,۹	-۰,۲	۲,۹	-۰,۵	۴,۰
عمده و خرده فروشی، هتل و رستوران	-۰,۳	۰,۰	۰,۵	-۰,۱	۰,۷	-۱,۱	۱,۰
حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات	۰,۱	۰,۰	۰,۹	-۰,۵	۰,۷	۰,۳	۰,۶
واسطه‌گری‌های مالی	-۰,۲	۰,۱	-۰,۳	-۰,۷	۰,۶	-۰,۵	۰,۴
مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار	۱,۹	۱,۳	-۰,۷	۰,۶	۰,۷	۰,۵	۱,۲
امور عمومی، آموزش، بهداشت و مددکاری	-۰,۳	۰,۲	۰,۳	۰,۵	۰,۲	۰,۲	۰,۷
سایر خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی	۰,۰	۰,۲	۰,۲	۰,۱	۰,۰	۰,۲	۰,۰
جمع ارزش افزوده رشته فعالیت‌های اقتصادی	-۷,۲	-۰,۳	۳,۷	-۰,۶	۱۰,۷	۵,۹	۶,۴
خالص مالیات بر واردات	-۰,۲	-۰,۳	-۰,۱	۰,۳	۰,۲	-۰,۱	۰,۱
محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	-۷,۴	-۰,۷	۳,۶	-۰,۳	۱۱,۰	۵,۸	۶,۵
محصول ناخالص داخلی بدون نفت (به قیمت بازار)	-۰,۳	۰,۲	۳,۵	-۰,۲	۵,۲	۰,۹	۵,۶

جدول ۴- سهم در رشد رشته فعالیت‌های عمده اقتصادی به تفکیک اجزای روش تولید

شرح	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۶
۱- هزینه مصرف نهایی خصوصی	-۱,۳	۰,۹	-۱,۰	۱,۱	۱,۶	۰,۷	۳,۱
۲- هزینه مصرف نهایی دولت	-۲,۲	۶,۵	-۴,۶	۱,۰	۰,۷	۰,۷	۱,۴
۳- تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	-۵,۳	-۱,۶	۰,۵	-۱,۳	-۰,۷	-۱,۴	۰,۸
تشکیل سرمایه در ماشین آلات	-۳,۰	-۱,۰	۱,۶	-۰,۲	۰,۱	-۰,۴	۰,۴
تشکیل سرمایه در ساختمان	-۲,۳	-۰,۵	-۱,۱	-۱,۱	-۰,۸	-۱,۱	۰,۴
۴- خالص صادرات کالاها و خدمات							
صادرات کالا و خدمات	-۵,۷	۱,۶	۱,۷	۳,۲	۱۵,۹	۱۵,۲	-۰,۶
واردات کالا و خدمات	-۱,۸	-۰,۵	-۱,۵	-۱,۶	۰,۳	۰,۴	۱,۷
محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	-۷,۴	-۰,۷	۳,۶	-۰,۳	۱۱,۰	۵,۸	۶,۵

جدول ۵- تغییرات ارزش دلاری تجارت خارجی کشور نسبت به فصل مشابه سال قبل (بهار ۱۳۹۶)

صادرات/واردات بخش های عمده اقتصادی	درصد تغییرات صادرات بهار ۹۵ به بهار ۹۶	درصد تغییرات واردات بهار ۹۶ به بهار ۹۵
کشاورزی، شکار و جنگلداری	-۲۸,۵۶	۲۱,۲۹
شیلات	۸۰,۱۶	-۲۲,۱۷
استخراج معدن	۵۰,۲۵	۷۴,۳۶
صنعت	-۵,۱۷	۲۷,۲۹

بخش دوم

شاخص های بازار کار

مرکز آمار ایران

جدول ۶- شاخص‌های بازار کار به تفکیک جمعیت، نرخ و سهم

شاخص‌های فصلی نیروی کار	واحد	بهار ۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۶	درصد رشد
جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	نفر	۶۵،۱۲۴،۷۴۴	۶۵،۷۱۳،۰۲۹	۰،۹
جمعیت فعال	نفر	۲۵،۷۵۴،۴۰۰	۲۶،۶۷۵،۳۲۸	۳،۶
جمعیت شاغل	نفر	۲۲،۶۰۴،۷۱۸	۲۳،۳۰۸،۳۵۵	۳،۱
جمعیت بیکار	نفر	۳،۱۴۹،۶۸۲	۳،۳۶۶،۹۷۳	۶،۹
جمعیت شاغل در بخش کشاورزی	نفر	۴،۳۱۴،۷۴۹	۴،۳۵۹،۵۴۵	۱،۰
جمعیت شاغل در بخش صنعت	کل	۷،۱۰۶،۶۷۶	۷،۳۴۲،۴۱۳	۳،۳
	به‌جز ساختمان	۴،۲۳۱،۳۲۸	۴،۳۷۰،۹۲۷	۳،۳
	ساختمان	۲،۸۷۵،۳۴۷	۲،۹۷۱،۴۸۴	۳،۳
جمعیت شاغل در بخش خدمات	نفر	۱۱،۱۷۷،۶۰۸	۱۱،۵۹۷،۶۹۱	۳،۸
جمعیت غیر فعال	نفر	۳۹،۳۷۰،۳۴۴	۳۹،۰۳۷،۷۰۰	-۰،۸
نرخ مشارکت اقتصادی	درصد	۳۹،۵	۴۰،۶	-
نرخ بیکاری	درصد	۱۲،۲	۱۲،۶	-
نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله	درصد	۲۷،۸	۲۸،۸	-
نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۹ ساله	درصد	۲۴،۹	۲۶،۴	-
نرخ بیکاری افراد دارای آموزش عالی	درصد	۲۰،۰	۲۰،۶	-
سهم اشتغال در بخش کشاورزی	درصد	۱۹،۱	۱۸،۷	-۲،۱
سهم اشتغال در بخش صنعت	کل	۳۱،۴	۳۱،۵	۰،۳
	به‌جز ساختمان	۱۸،۷	۱۸،۸	۰،۴
	ساختمان	۱۲،۷	۱۲،۷	-۰،۲
سهم اشتغال در بخش خدمات	درصد	۴۹،۴	۴۹،۸	۰،۸

جدول ۷- جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر شاغل بر حسب گروه‌های عمده‌ی فعالیت

(نفر)

گروه‌های عمده‌ی فعالیت اقتصادی	بهار ۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۶	تغییرات بهار ۹۶ به بهار ۹۵	درصد رشد
کل	۲۲,۶۰۴,۷۱۸	۲۳,۳۰۸,۳۵۵	۷۰۳,۶۳۷	۳,۱
کشاورزی، جنگل‌داری و ماهی‌گیری	۴,۳۱۴,۷۴۹	۴,۳۵۹,۵۴۵	۴۴,۷۹۶	۱,۰
استخراج معدن	۱۵۹,۰۰۷	۲۰۷,۱۵۳	۴۸,۱۴۶	۳۰,۳
تولید صنعتی (ساخت)	۳,۸۳۲,۴۶۷	۳,۸۷۸,۴۵۰	۴۵,۹۸۳	۱,۲
تأمین برق، گاز، بخار و تهویه‌ی هوا	۱۴۱,۹۵۰	۱۴۵,۹۱۹	۳,۹۶۹	۲,۸
آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و تصفیه	۹۷,۹۰۴	۱۳۹,۴۰۵	۴۱,۵۰۱	۴۲,۴
ساختمان	۲,۸۷۵,۳۴۷	۲,۹۷۱,۴۸۴	۹۶,۱۳۷	۳,۳
خدمات	۱۱,۱۱۸,۱۱۴	۱۱,۵۴۳,۳۵۰	۴۲۵,۲۳۶	۳,۸
سایر	۶۵,۱۷۱	۶۳,۰۳۹	-۲,۱۳۲	-۳,۳

بخش سوم

مصرف خانوار

مرکز آمار ایران

جدول ۸- هزینه مصرف نهایی خانوار به قیمت های جاری

(میلیارد ریال)

شرح	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۶
کل هزینه خانوار به قیمت جاری	۲,۳۱۵,۳۴۱	۲,۹۷۲,۳۴۱	۳,۸۸۸,۰۱۴	۴,۴۷۲,۳۲۲	۵,۰۷۲,۳۶۸	۵,۵۹۰,۰۹۶	۱,۳۰۴,۰۲۸	۱,۵۱۶,۱۶۳
درصد رشد نسبت به دوره مشابه سال قبل	۲۸,۴	۳۰,۸	۱۵,۰	۱۳,۴	۱۰,۲	۱۶,۳		
خوراکی	۶۲۴,۳۵۵	۸۸۳,۳۰۳	۱,۱۴۱,۶۵۸	۱,۲۱۳,۸۸۱	۱,۳۰۶,۴۵۸	۱,۴۰۷,۸۹۷	۳۲۲,۳۸۳	۳۷۸,۶۱۶
درصد رشد نسبت به دوره مشابه سال قبل	۴۱,۵	۲۹,۲	۶,۳	۷,۶	۷,۸	۱۷,۴		
غیر خوراکی	۱,۶۹۰,۹۸۶	۲,۰۸۹,۰۳۷	۲,۷۴۶,۳۵۶	۳,۲۵۸,۴۴۱	۳,۷۶۵,۹۰۹	۴,۱۸۲,۱۹۹	۹۸۱,۶۴۴	۱,۱۳۷,۵۴۷
درصد رشد نسبت به دوره مشابه سال قبل	۲۳,۵	۳۱,۵	۱۸,۶	۱۵,۶	۱۱,۱	۱۵,۹		

جدول ۹- هزینه مصرف نهایی خانوار به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۰

(میلیارد ریال)

شرح	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۶
کل هزینه خانوار به قیمت ثابت	۲,۳۱۵,۳۴۱	۲,۲۸۷,۳۰۷	۲,۲۹۵,۶۳۴	۲,۳۱۲,۸۵۱	۲,۳۶۶,۱۹۷	۲,۴۴۲,۱۶۵	۵۹۱,۶۰۵	۶۳۲,۲۹۰
درصد رشد نسبت به دوره مشابه سال قبل	-۱,۲	۰,۴	-۰,۷	۲,۳	۳,۲	۶,۹		
خوراکی	۶۲۴,۳۵۵	۶۰۳,۳۷۷	۵۴۱,۰۱۳	۵۲۵,۴۵۷	۵۱۶,۱۱۷	۵۱۶,۷۵۹	۱۲۴,۱۸۵	۱۲۵,۸۹۵
درصد رشد نسبت به دوره مشابه سال قبل	-۳,۴	-۱۰,۳	-۲,۹	-۱,۸	-۰,۱	۱,۴		
غیر خوراکی	۱,۶۹۰,۹۸۶	۱,۶۸۳,۹۲۹	۱,۷۵۴,۶۲۱	۱,۷۸۷,۳۹۴	۱,۸۵۰,۰۸۰	۱,۹۲۵,۴۰۶	۴۶۷,۴۲۰	۵۰۶,۳۹۴
درصد رشد نسبت به دوره مشابه سال قبل	-۰,۴	۴,۲	۱,۹	۳,۵	۴,۱	۸,۳		

بخش چهارم
شاخص‌های قیمت

مرکز آمار ایران

جدول ۱۰- شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کل کشور

(سال پایه ۱۳۹۰=۱۰۰)

شرح	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۶
شاخص کل	۱۰۰	۱۲۹,۵	۱۷۱,۹	۱۹۷	۲۱۸,۹	۲۳۳,۹	۲۴۷,۹
خوراکی ها و آشامیدنیها	۱۰۰	۱۴۵,۵	۲۰۹,۵	۲۲۹,۴	۲۵۱,۶	۲۷۰,۴	۲۹۹,۰
غیر خوراکی ها و خدمات	۱۰۰	۱۲۳,۱	۱۵۷	۱۸۴,۱	۲۰۵,۹	۲۱۹,۴	۲۲۷,۶

جدول ۱۱- شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری

(سال پایه ۱۳۹۰=۱۰۰)

شرح	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۶
شاخص کل	۱۰۰	۱۲۸,۶	۱۶۹,۸	۱۹۵	۲۱۷	۲۳۱,۶	۲۴۴,۸
خوراکی ها و آشامیدنیها	۱۰۰	۱۴۵,۸	۲۱۰,۵	۲۳۰,۵	۲۵۳,۱	۲۷۲,۳	۳۰۰,۶
غیر خوراکی ها و خدمات	۱۰۰	۱۲۲,۶	۱۵۵,۸	۱۸۲,۷	۲۰۴,۶	۲۱۷,۷	۲۳۵,۷

جدول ۱۲- شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی

(سال پایه ۱۳۹۰=۱۰۰)

شرح	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۶
شاخص کل	۱۰۰	۱۳۲,۷	۱۸۰,۶	۲۰۵,۳	۲۲۶,۹	۲۴۳,۴	۲۶۰,۹
خوراکی ها و آشامیدنیها	۱۰۰	۱۴۴,۸	۲۰۷,۴	۲۲۵,۹	۲۴۸	۲۶۶,۱	۲۹۵,۹
غیر خوراکی ها و خدمات	۱۰۰	۱۲۴,۶	۱۶۲,۵	۱۹۱,۴	۲۱۲,۸	۲۲۸,۱	۲۳۷,۴

جدول ۱۳- نرخ تورم کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کل کشور

شرح	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	دوازده ماه منتهی به خرداد ۱۳۹۶
شاخص کل	۲۹,۵	۳۲,۸	۱۴,۶	۱۱,۱	۶,۹	۷,۶
خوراکی ها و آشامیدنیها	۴۵,۵	۴۴	۹,۵	۹,۷	۷,۵	۱۰,۳
غیر خوراکی ها و خدمات	۲۳,۱	۲۷,۶	۱۷,۳	۱۱,۸	۶,۶	۶,۳

جدول ۱۴- نرخ تورم کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری

شرح	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	دوازده ماه منتهی به خرداد ۱۳۹۶
شاخص کل	۲۸,۶	۳۲,۱	۱۴,۸	۱۱,۳	۶,۸	۷,۴
خوراکی ها و آشامیدنیها	۴۵,۸	۴۴,۴	۹,۷	۹,۷	۷,۶	۱۰,۴
غیر خوراکی ها و خدمات	۲۲,۶	۲۷,۱	۱۷,۲	۱۲	۶,۴	۶,۲

جدول ۱۵- نرخ تورم کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی

شرح	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	دوازده ماه منتهی به خرداد ۱۳۹۶
شاخص کل	۳۲,۷	۳۶,۱	۱۳,۷	۱۰,۶	۷,۲	۸,۵
خوراکی ها و آشامیدنیها	۴۴,۸	۴۳,۳	۸,۹	۹,۸	۷,۳	۱۰,۳
غیر خوراکی ها و خدمات	۲۴,۶	۳۰,۵	۱۷,۸	۱۱,۲	۷,۲	۷,۱

جدول ۱۶- شاخص قیمت تولید کننده کل کشور

(سال پایه ۱۳۹۰=۱۰۰)

شرح	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	فصل بهار ۱۳۹۵	فصل بهار ۱۳۹۶
شاخص کل	۱۰۰,۰	۱۲۸,۷	۱۶۴,۹	۱۹۰,۲	۱۹۷,۶	۲۰۹,۴	۲۰۲,۷	۲۲۲,۴
کشاورزی	۱۰۰,۰	۱۴۷,۸	۲۰۲,۳	۲۱۱,۷	۲۱۴,۹	۲۲۱,۶	۲۲۱,۰	۲۵۳,۸
معادن	۱۰۰,۰	۱۲۳,۵	۱۶۲,۵	۲۱۳,۳	۲۰۶,۲	۱۹۷,۸	۱۹۱,۵	۲۱۸,۶
صنعت	۱۰۰,۰	۱۲۹,۰	۱۶۵,۴	۱۹۲,۰	۱۹۱,۰	۲۰۱,۲	۱۹۳,۳	۲۱۰,۳
تولید برق	۱۰۰,۰	۱۰۴,۶	۱۱۹,۰	۱۴۶,۳	۱۳۷,۳	۱۳۱,۱	۱۳۰,۵	۱۲۲,۷
خدمات	۱۰۰,۰	۱۲۲,۳	۱۵۱,۷	۱۸۰,۵	۲۰۴,۶	۲۲۲,۸	۲۱۴,۹	۲۳۵,۳

جدول ۱۷- درصد تغییر شاخص قیمت تولید کننده (نرخ تورم تولید کننده)

(سال پایه ۱۳۹۰=۱۰۰)

شرح	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	درصد تغییر شاخص بهار ۹۶ نسبت به بهار ۹۵
شاخص کل	۲۸,۷	۲۸,۱	۱۵,۴	۳,۹	۶,۰	۹,۸
کشاورزی	۴۷,۸	۳۶,۹	۴,۶	۱,۵	۳,۱	۱۴,۹
معادن	۲۳,۵	۳۱,۵	۳۱,۳	-۳,۳	-۴,۱	۱۴,۱
صنعت	۲۹,۰	۲۸,۳	۱۶,۱	-۰,۵	۵,۳	۸,۸
تولید برق	۴,۶	۱۳,۸	۲۲,۹	-۶,۱	-۴,۵	-۶,۰
خدمات	۲۲,۳	۲۴,۰	۱۹,۰	۱۳,۴	۸,۹	۹,۵

بخش پنجم
ضریب جینی

مرکز آمار ایران

جدول ۱۸- ضریب جینی و سهم هزینه ناخالص سرانه هر دهک در سال‌های ۹۵-۱۳۹۳ (دهک وزنی)

روستایی			شهری			کل کشور			شرح
۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
۰,۳۴	۰,۳۴	۰,۳۴	۰,۳۷	۰,۳۷	۰,۳۶	۰,۳۹	۰,۳۹	۰,۳۸	ضریب جینی
۰,۰۳	۰,۰۳	۰,۰۳	۰,۰۳	۰,۰۳	۰,۰۳	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	سهم دهک اول
۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۴	سهم دهک دوم
۰,۰۶	۰,۰۵	۰,۰۵	۰,۰۵	۰,۰۵	۰,۰۵	۰,۰۵	۰,۰۵	۰,۰۵	سهم دهک سوم
۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۶	سهم دهک چهارم
۰,۰۸	۰,۰۸	۰,۰۸	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۷	سهم دهک پنجم
۰,۰۹	۰,۰۹	۰,۰۹	۰,۰۸	۰,۰۸	۰,۰۸	۰,۰۸	۰,۰۸	۰,۰۸	سهم دهک ششم
۰,۱۰	۰,۱۰	۰,۱۰	۰,۱۰	۰,۱۰	۰,۱۰	۰,۱۰	۰,۱۰	۰,۱۰	سهم دهک هفتم
۰,۱۲	۰,۱۲	۰,۱۲	۰,۱۲	۰,۱۲	۰,۱۲	۰,۱۲	۰,۱۲	۰,۱۲	سهم دهک هشتم
۰,۱۵	۰,۱۵	۰,۱۵	۰,۱۶	۰,۱۶	۰,۱۶	۰,۱۶	۰,۱۶	۰,۱۶	سهم دهک نهم
۰,۲۷	۰,۲۷	۰,۲۷	۰,۳۰	۰,۳۰	۰,۲۹	۰,۳۱	۰,۳۱	۰,۳۰	سهم دهک دهم
۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۶	سهم بیست درصد فقیرترین جمعیت
۹,۲۵	۹,۳۷	۹,۷۲	۱۱,۱۲	۱۰,۵۹	۱۰,۳۷	۱۲,۹۹	۱۲,۶۵	۱۲,۳۳	سهم ده درصد ثروتمندترین به ده درصد فقیرترین جمعیت
۵,۷۸	۵,۸۳	۵,۹۸	۶,۷۷	۶,۵۴	۶,۳۹	۷,۶۱	۷,۴	۷,۲۶	سهم بیست درصد ثروتمندترین به بیست درصد فقیرترین جمعیت
۳,۳۴	۳,۳۶	۳,۴۱	۳,۸۰	۳,۷۲	۳,۶۲	۴,۱۰	۴,۰۱	۳,۹۳	سهم چهل درصد ثروتمندترین به چهل درصد فقیرترین جمعیت

نتیجه گیری و تحلیل:

محصول ناخالص داخلی به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰ در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۶ به رقم ۱۸۳۶۴۲۷ میلیارد ریال با نفت و ۱۴۵۶۶۹۳ میلیارد ریال بدون احتساب نفت رسیده است، در حالی که رقم مذکور در مدت مشابه سال قبل با نفت ۱۷۲۳۸۵۷ میلیارد ریال و بدون نفت ۱۳۶۱۰۰۵ میلیارد ریال بوده که نشان از رشد ۶,۵ درصدی محصول ناخالص داخلی و ۷ درصدی محصول ناخالص داخلی بدون نفت در فصل بهار سال ۱۳۹۶ دارد.

نتایج مذکور حاکی از آن است که در سه ماهه نخست سال جاری رشته فعالیت‌های گروه کشاورزی ۳,۱، گروه صنعت (استخراج نفت خام و گاز طبیعی، سایر معادن، صنعت، انرژی و ساختمان) ۴,۹ و گروه خدمات ۸,۳ درصد نسبت به فصل مشابه سال قبل، رشد داشته است.

از طرفی شاخص کل (بر مبنای ۱۰۰=۱۳۹۰) قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کل کشور در فصل بهار ۱۳۹۶ عدد ۲۴۷,۹ را نشان می‌دهد که نسبت به دوازده ماه منتهی به خرداد ۱۳۹۶، ۷,۶ درصد افزایش داشته است. این شاخص برای خانوارهای شهری در فصل بهار سال ۱۳۹۶ عدد ۲۴۴,۸ و برای خانوارهای روستایی عدد ۲۶۰,۹ را نشان می‌دهد که نسبت به دوازده ماه منتهی به خرداد ۱۳۹۶، به ترتیب ۷,۴ و ۸,۵ درصد افزایش داشته است.

از آنجا که در مناطق روستایی ضریب اهمیت کالاهای خوراکی، آشامیدنی و دخانیات بیشتر از شهری می‌باشد (۴۰,۲ در برابر ۲۵,۵ درصد) و ضریب اهمیت مسکن در مناطق شهری بیشتر از روستایی است (۳۰,۵ در برابر ۱۱,۶)، لذا در دوره‌هایی که مسکن در رکود باشد این ضریب اهمیت بالا در مناطق شهری همانند وزنه‌ای سنگین عمل کرده و اجازه نمی‌دهد، شاخص کل شهری تغییرات زیادی داشته باشد. در مناطق روستایی خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات مشابه همین وزنه می‌باشد. با توجه به اینکه در دوره‌های اخیر همچنان اجاره بهای واحدهای مسکونی در قیاس با قیمت خوراکی‌ها، رشد کمتری داشته، بنابراین سبب شده که نرخ تورم روستایی بیشتر از شهری باشد.

🚩 نکات کلیدی قابل توجه در حساب های ملی فصلی و نرخ رشد اقتصادی سه ماهه نخست سال ۱۳۹۶ :

۱. در فصل بهار ۱۳۹۶ هر چند بخش استخراج نفت خام و گاز طبیعی رشد مثبت ۴,۷ درصدی را تجربه کرده است اما از آنجا که این رشد کمتر از میانگین رشد سایر بخش ها بوده باعث فزونی یافتن رشد محصول ناخالص داخلی بدون نفت نسبت به محصول ناخالص داخلی، بعد از حدود ۴ فصل که دوران اوج صادرات نفتی پس از اجرا شدن برجام بوده، گردیده است.
۲. علیرغم رشد اقتصادی حاصل شده در سال ۱۳۹۵ و بهار ۱۳۹۶، مقایسه ارزش افزوده رشته فعالیت ها به قیمت های ثابت با مقادیر آن در سال ۱۳۹۰ نشان می دهد در برخی از بخش ها مانند استخراج نفت خام و گاز طبیعی، ساختمان و واسطه گری های مالی، سطح ارزش افزوده به قیمت ثابت هنوز به سطح عدد سال ۱۳۹۰ نرسیده است .
۳. بررسی اجزاء هزینه نهایی به قیمت ثابت نیز نشان می دهد صرف نظر از افزایش هزینه مصرف نهایی خصوصی و دولت نسبت به سال ۱۳۹۰، سطح ارقام تشکیل سرمایه در ماشین آلات و ساختمان همچنان کمتر از سطح ارقام سال ۱۳۹۰ می باشد.
۴. آمارهای طرح نیروی کار در فصل بهار ۱۳۹۶ نیز می تواند مؤید رشد حاصل شده در بخش های اقتصادی باشد. براساس جدول شماره ۷، جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر شاغل در همه رشته فعالیت های اقتصادی در فصل بهار ۱۳۹۶ نسبت به فصل مشابه سال قبل رشد داشته است. اگرچه می توان استدلال کرد در شرایط عدم وجود اشتغال کامل، با استفاده از ظرفیت های موجود و بدون افزایش اشتغال، نیز می توان رشد اقتصادی بالایی را تجربه کرد.
۵. براساس نتایج طرح هزینه درآمد خانوار مندرج در جدول شماره ۸ و ۹، مصرف نهایی خانوارهای کشور در فصل بهار ۹۶ به قیمت ثابت، با رشد ۶,۹ درصد و در سال ۱۳۹۵ با رشد ۳,۲ درصدی مواجه شده است. این تغییرات نشانگر آن است که به طور متوسط خانوارهای کشور توانسته اند هزینه های مصرفی خود را افزون بر تورم افزایش دهند، لذا مقدار مصرف نهایی خانوارهای کشور با رشد مثبت مواجه شده است.

۶. **گروه کشاورزی** شامل زیر بخش‌های زراعت و باغداری، دامداری، جنگل‌داری و ماهیگیری می‌باشد. محاسبات انجام شده در این بخش براساس طرح آمارگیری از قیمت و مقدار تولید محصولات کشاورزی، که توسط مرکز آمار ایران به صورت فصلی انجام می‌شود و بیش از ۲۲۰۰ آبادی کشور را در سطح استان‌های مختلف پوشش می‌دهد، انجام می‌شود و همچنین اطلاعات فصلی وزارت جهاد کشاورزی به تفکیک محصولات زراعی، باغی، دامی و ماهیگیری در انجام برخی محاسبات و همچنین بررسی‌های لازم مورد استفاده قرار می‌گیرد. براساس محاسبات فصل بهار ۱۳۹۶ رشد این گروه ۳,۱ درصد بوده است. رشد زیر بخش‌های زراعت و باغداری، دامداری، جنگل‌داری و ماهیگیری در این فصل به ترتیب برابر ۲,۳، ۵,۸، ۰,۷ و ۰,۸ درصد است.

۷. **گروه صنعت** شامل زیر بخش‌های استخراج نفت خام و گاز طبیعی، استخراج سایر معادن، صنعت، تأمین آب، برق و گاز طبیعی و ساختمان می‌باشد.

- در سال ۱۳۹۵ ارزش افزوده **بخش استخراج نفت خام و گاز طبیعی** به میزان ۳۵ درصد رشد داشته است. لغو تحریم‌ها و اجرایی شدن برجام منجر به افزایش صادرات نفت خام به عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی ارزش افزوده این بخش بود که در سال ۱۳۹۶ با کاهش فشار صادرات نفت خام، این بخش رشد ۴,۷ درصد داشته است. براساس محاسبات ۱ واحد از رشد ۶,۵ واحدی یا به عبارت دیگر حدود ۱۵ درصد از رشد محصول ناخالص داخلی فصل بهار ۱۳۹۶ ناشی از بخش نفت بوده، در حالیکه سال گذشته ۵,۷ واحد از رشد ۱۱ واحدی محصول ناخالص داخلی یعنی حدود ۵۲ درصد رشد از بخش استخراج نفت خام و گاز طبیعی حاصل شده است.
- در محاسبات **بخش صنعت** از نتایج طرح "آمارگیری از قیمت تولید کننده و مقدار تولید محصولات صنعتی" که توسط مرکز آمار ایران به صورت فصلی اجرا می‌شود، استفاده شده است. بدین منظور اطلاعات قیمت و مقادیر فصلی تولید و فروش محصولات برای حدود ۲۵۰۰ کارگاه صنعتی بالای ده نفر کارکن، در مقاطع فصلی جمع‌آوری می‌شود و همچنین به منظور انجام بررسی‌های بیشتر مقدار تولید محصولات منتخب صنعتی، نیز از وزارت صنعت، معدن و تجارت دریافت می‌شود.
- در فصل بهار سال ۱۳۹۶، بخش صنعت رشدی برابر ۵,۸ درصد داشته است. رشد مثبت صنعت بیشتر ناشی از رشد بالای رشته فعالیت‌های اثرگذار و با سهم قابل توجه شامل تولید وسایل نقلیه موتوری، ساخت کک، فرآورده‌های حاصل از تصفیه نفت و سوخت‌های هسته‌ای و تولید کانی‌های غیر فلزی (سیمان، کاشی و...) بوده است.

- **بخش ساختمان** پس از چندین دوره رکود، تغییرات این بخش از فصل زمستان ۱۳۹۵ روند صعودی پیدا کرده است. محاسبات بخش ساختمان براساس اطلاعات عملکرد پرداخت های عمرانی دولت و سرمایه گذاری بخش خصوصی در ساختمان بر مبنای میانگین متحرک از فصول گذشته انجام می شود. عملکرد پرداخت های عمرانی دولت در فصل بهار ۱۳۹۶ نسبت به دوره مشابه سال قبل افزایش داشته و میانگین متحرک پروانه های ساختمانی صادر شده پس از چندین دوره در این فصل رشد مثبت داشته است که برآیند آن تحقق رشد ۷ درصدی در فصل بهار ۱۳۹۶ می باشد.
- ۸. **گروه خدمات** شامل زیر بخش های عمده فروشی و خرده فروشی، هتل و رستوران، حمل و نقل و ارتباطات، واسطه گری های مالی، مستغلات، امور عمومی، آموزش، بهداشت و مددکاری و سایر خدمات است.
- **خدمات عمده فروشی و خرده فروشی** حلقه وصل بین عرضه و تقاضای بازار کالا است. به طوری که از یک سو ستانده بخش های مختلف مانند صنعت، کشاورزی، ماهیگیری از کانال عمده فروشی و خرده فروشی در بازار عرضه شده و از سوی دیگر، کالاهای مورد نیاز فعالیتهای اقتصادی و خانوار که به واسطه واردات یا تولید داخل تأمین می شوند از کانال عمده فروشی و خرده فروشی در اختیار آنها قرار می گیرد. بنابراین انتظار بر این است که ستانده این بخش از یکسو متأثر از ستانده بخش هایی تولیدی و تجارت خارجی و از سوی دیگر متأثر از هزینه خانوار ها در گروه های منتخب کالایی باشد که رشد حاصل شده در این بخش را توجیه می کند.
- در فصل بهار سال ۱۳۹۶ **بخش واسطه گری های مالی**، رشد ۳۲ درصدی داشته است. این بخش شامل زیر بخش های بیمه، بانک و سایر واسطه گری های مالی می باشد که تمامی اطلاعات این بخش ها با استفاده از اطلاعات ثبتی دریافت شده از سازمان های مربوطه انجام می شود. براساس اطلاعات دریافت شده از بیمه مرکزی رشد زیر بخش بیمه با بیشترین سهم در این گروه، عمدتاً ناشی از افزایش بیمه گروه های درمان، باربری و نفت و انرژی بوده است.

- در فصل بهار سال ۱۳۹۶ **بخش حمل و نقل**، انبارداری و ارتباطات دارای رشد ۸ درصدی بوده است، این بخش شامل زیربخش‌های ریلی، جاده ای، لوله ای، آبی، هوایی، پشتیبانی و انبارداری و پست و مخابرات می باشد که تمامی آن‌ها به غیر از حمل و نقل ریلی و لوله ای رشد مثبتی داشته‌اند. زیربخش‌های حمل و نقل جاده ای و پست و مخابرات با بیشترین سهم در این بخش به ترتیب دارای رشد ۴,۹ و ۱۵ درصدی هستند که این رشد در زیربخش حمل و نقل جاده ای ناشی از افزایش مقدار حمل بار و در زیربخش پست و مخابرات ناشی از افزایش درآمدهای مرسولات پستی و مکالمات بوده است. همچنین یکی دیگر از دلایل رشد بالای بخش حمل و نقل (زیر بخش‌های جاده ای، آبی، هوایی) می تواند ناشی از رشد تولید در بخش‌های تولیدی مانند صنعت و کشاورزی باشد.
- ۹. براساس اطلاعات دریافتی از گمرک جمهوری اسلامی ایران ارزش ریالی کالاهای صادراتی غیرنفتی در سه ماهه اول سال ۹۶ نسبت به مدت مشابه سال قبل به میزان ۰,۲ درصد کاهش یافته است. شاخص قیمت کالاهای صادراتی دوره مذکور نیز به میزان ۱۴,۶ درصد افزایش یافته است. کاهش ارزش کالاهای صادراتی غیرنفتی سبب شده با وجود افزایش ۸,۴ درصدی صادرات کالاهای نفتی، صادرات کالا و خدمات به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰ در این دوره رشد ۱,۶- درصدی را ثبت کند.
- کاهش صادرات بخش صنعت عمده‌تأ ناشی از کاهش صادرات رشته فعالیت‌های صنایع تولید ذغال کک -پالایشگاه‌های نفت و سوخت‌های هسته‌ای، صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی و تولید فلزات اساسی است، که سهم بالایی از کل صادرات کالایی کشور را به خود اختصاص داده‌اند.